

Conseil supérieur des Professions économiques
Hoge Raad voor de Economische Beroepen

College van toezicht op de bedrijfsrevisoren (CTR)
Mevrouw Bénédicte VESSIE
Voorzitster

Congresstraat 12-14
1000 BRUSSEL

Brussel, 13 december 2019

Mevrouw de Voorzitster,

**Betreft: Kwaliteitscontrole van bedrijfsrevisoren 2019 – controleleidraden niet-OOB –
Raadpleging van de Hoge Raad**

Wij verwijzen naar de diverse contacten met het oog op de raadpleging van de Hoge Raad in het kader van de kwaliteitscontrole 2019 van bedrijfsrevisoren met opdrachten bij entiteiten die geen organisatie van openbaar belang zijn (de zogenaamde niet-OOB), dit in toepassing van artikel 52, § 4, 2de lid van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren.

Volledigheidshalve zetten we hierna het verloop van deze raadpleging op een rijtje.

➤ *Vooraf*

Het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren organiseert de kwaliteitscontroles van bedrijfsrevisoren en definieert de methodologie die hierbij wordt gevolgd. Voor de uitvoering van de kwaliteitscontroles doet het College beroep op inspecteurs. Deze inspecteurs maken bij de uitvoering van hun inspecties gebruik van controleleidraden, die door het College worden goedgekeurd.

Het College raadpleegt de Hoge Raad voor de Economische Beroepen minstens eenmaal per jaar alvorens de controleleidraad aan te passen (artikel 52, §§ 3 en 4, van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren).

Het College maakt een onderscheid naargelang het gaat om kwaliteitscontroles bij bedrijfsrevisoren die wettelijke controles uitvoeren bij organisaties van openbaar belang (zogenaamde OOB-mandaten) en bedrijfsrevisoren zonder OOB-mandaten.

➤ *Wat betreft de kwaliteitscontroles bij bedrijfsrevisoren die geen wettelijke controles uitvoeren bij organisaties van openbaar belang¹:*

Voor de inspecties bij bedrijfsrevisoren die geen controles bij organisaties van openbaar belang uitvoeren, past het College een gestandaardiseerde aanpak toe. Er wordt gebruik gemaakt van een controleleidraad die op een gestructureerde wijze een overzicht bevat van de verplichtingen waaraan de gecontroleerde bedrijfsrevisor moet voldoen, en die de inspecteur moet aftoetsen en van commentaar voorzien. De leidraad doet dienst als inspectieverslag, dat ter goedkeuring aan de gecontroleerde bedrijfsrevisor wordt voorgelegd. Boek 1 betreft het onderzoek van de administratieve organisatie van het kantoor en zijn kwaliteitscontrolesysteem; Boek 2 betreft het onderzoek van een permanente controleopdracht en een wettelijke opdracht uitgevoerd door de gecontroleerde bedrijfsrevisor.

Het College heeft de Hoge Raad in dit verband als volgt geraadpleegd:

- Op **10 april 2019** heeft het College aan de Hoge Raad de volgende controleleidraden met concrete vragen over de toepassing van de normen overgemaakt: *Boek 1 – Kantoororganisatie NON PIE 2019*; *Boek 2 – Opdrachtencontrole NON PIE 2019*, alsook een nota (4 p.) met *Instructies voor het gebruik van de NON PIE kwaliteitscontrole leidraden 2019*. Deze documenten zijn eveneens op de website van het College beschikbaar gesteld.

- Via het schrijven van **27 augustus 2019** heeft de Hoge Raad de vertegenwoordigers van het College uitgenodigd om nadere toelichting te verstrekken omtrent een aantal aspecten, onder meer wat betreft de organisatie van de kwaliteitscontrole (planning, *scope*, harmonisatie met OOB-inspecties, *scalability*); de resultaten en vaststellingen naar aanleiding van de kwaliteitscontroles 2018; bepaalde specifieke vragen uit Boek 1 (onder meer in verband met de relevante ethische voorschriften, netwerken, wettelijke formaliteiten, hoofdtak van de bedrijfsrevisor,...); bepaalde specifieke vragen uit Boek 2 (onder meer in verband met het begrip materialiteit); de vaststellingen in het Jaarverslag van het College 2018 inzake tekortkomingen op het vlak van de tussenkomst van de bedrijfsrevisor bij ondernemingsraden; de aandacht van het College in verband met de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften (o.a. inzake de verboden niet-controlediensten) en tenslotte de opvolging van commissarissen bij ondernemingen in moeilijkheden.

- Vervolgens zijn een tweetal ontmoetingen georganiseerd tussen de Voorzitter en leden van de Hoge Raad enerzijds, en de vertegenwoordigers van het College anderzijds, met name op **17 oktober 2019** en op **8 november 2019**. De vertegenwoordigers van het College, met name mevrouw Bénédicte VESSIÉ, Voorzitster, en de heer Aimery CLERBAUX, secretariaat-generaal, hebben in het kader van deze ontmoetingen toelichting verstrekt omtrent voormelde aandachtspunten; tevens zijn de vaststellingen die voortvloeien uit de inspecties, uitgevoerd in de loop van 2018, ruim aan bod gekomen.

¹ Het College onderwerpt de bedrijfsrevisoren zonder OOB-mandaten minstens om de zes jaar aan een kwaliteitscontrole op basis van een risicoanalyse (artikel 52, § 1, lid 1, van de wet van 7 december 2016).

De vertegenwoordigers van het College hebben eveneens gesignaleerd dat een tool ontwikkeld is voor de controle van de naleving van de verplichtingen inzake de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (zogenaamde "WG/FT"), alsook dat er *on site*- en *off site*-controles bij bedrijfsrevisoren worden uitgevoerd in verband met de naleving van de verplichtingen inzake de WG/FT-voorkoming, dit in functie van de risico's.

Vanuit de wettelijke bevoegdheid op het vlak van het normatief kader, toepasselijk op de bedrijfsrevisoren, is het voor de Hoge Raad vooral van belang te vernemen of uit de resultaten van de kwaliteitscontroles blijkt dat het normatief kader (on)toereikend of voor verfijning vatbaar zou zijn. In dit verband is door de vertegenwoordigers van het College gepreciseerd dat het normatief kader, goedgekeurd overeenkomstig de wettelijke voorschriften, het uitgangspunt is voor het uitvoeren van de kwaliteitscontroles. In specifieke dossiers wordt het College er echter toe gebracht om bepaalde voorschriften nader te concretiseren, uiteraard steeds binnen de klijtlijnen van de norm. De interpretatie, die cruciaal is met het oog op de voorspelbaarheid van de kwaliteitscontrole, gebeurt via de standpunten (of circulaires/mededelingen) van het College.

Met het oog op het respecteren van de wettelijke taakverdeling tussen de Hoge Raad en het College, zijn de vertegenwoordigers van het College en de leden van de Hoge Raad het erover eens dat het onontbeerlijk is dat er overleg wordt gepleegd over de toepassing van het normatief kader, teneinde elke mogelijke onduidelijkheid omtrent de draagwijdte van de norm en eventuele interpretaties (via standpunten, beslissingen, circulaires, mededelingen) te voorkomen. Er wordt dan ook overeengekomen om werk te maken van een optimalisering van de werkwijze die zich niet alleen toespitst op de kwaliteitscontrolemethodologie en –leidraden die het College ontwikkelt, maar ook op de toepassing van het normatief kader.

➤ *Wat betreft de kwaliteitscontroles bij bedrijfsrevisoren die wettelijke controles uitvoeren bij één of meer organisaties van openbaar belang²:*

De Hoge Raad acht het wenselijk dat begin 2020 een ontmoeting wordt georganiseerd met de vertegenwoordigers van het College in verband met de kwaliteitscontrole die wordt uitgevoerd bij bedrijfsrevisoren met OOB-mandaten.

Namens de leden van de Hoge Raad, houd ik eraan u uitdrukkelijk te bedanken voor het constructief overleg dat in 2019 heeft plaatsgevonden en waaraan de Hoge Raad zeer veel belang hecht.

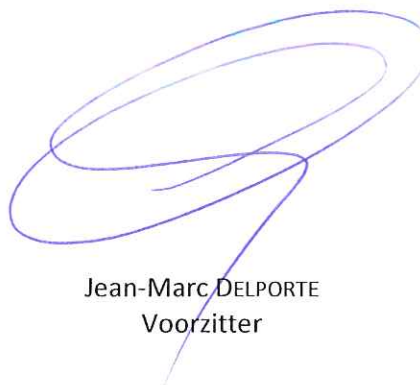
² Bij de bedrijfsrevisoren die de controle uitvoeren van één of meer organisaties van openbaar belang, die op individuele basis meer dan één van de criteria overschrijden als bedoeld in artikel 16, § 1 van het Wetboek van vennootschappen, wordt op basis van een risicoanalyse minstens om de drie jaar een kwaliteitscontrole uitgevoerd (artikel 52, § 2, van de wet van 7 december 2016).

Conseil supérieur des Professions économiques
Hoge Raad voor de Economische Beroepen

Zoals besproken, hopen we in de nabije toekomst onze contacten nog verder te intensifiëren en daarvoor een samenwerkingsprotocol uit te werken, zodat onze respectieve instanties optimaal kunnen tegemoetkomen aan de doelstellingen van de wetgever, elk binnen de eigen bevoegdheden, maar steeds met oog voor de nodige rechtszekerheid en de rechtmatige belangen van de diverse stakeholders, de beroepsgroep en het maatschappelijk verkeer.

Met voorname hoogachting,

Jean-Marc DELPORTE
Voorzitter